

Dr. Aydın Alber YÜCE

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

TİCARÎ İŞLETME HUKUKU

FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2024

Haziran 2024

ISBN: 978-975-368-993-9

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 48596

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

ÖNSÖZ

Ticari İşletme Hukuku isimli bu çalışma, araştırma görevliliğim süresince asiste ettiğim “Ticarî İşletme Hukuku” dersleri için aldığım notların bilimsel bir usul ve disiplin içinde bir araya getirilmesinden ibarettir¹.

Bu çalışmanın kaleme alınması sürecinde desteklerini esirgemyen aileme çok teşekkür ederim. Çalışma kendilerine ithaf olunmuştur. Çalışmanın yayınlanması sürecindeki destekleri için Filiz Kitabevi sayın yöneticileri ve çalışanlarına da teşekkür ederim.

Bu çalışmanın öğrencilerime ve ilgililerine yararlı olmasını ümit ediyorum.

Dr. Aydın Alber YÜCE

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku ABD Öğretim Üyesi

Eskişehir 2024

¹ Çalışmada, *Chicago Manual of Style (17th Edition, Notes and Bibliography)* atf ve referans sistemi kullanılmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	III
KISALTMALAR	XXXI
Ş1. GİRİŞ.....	1
I. TİCARET VE TİCARET HUKUKU KAVRAMLARI	1
II. DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE TİCARET HUKUKUNUN KISA TARİHÇESİ	3
III. TİCARET HUKUKUNUN DÜZENLENMESİNDE SİSTEMLER	5
IV. TİCARET HUKUKUNUN DİĞER ALANLARLA İLİŞKİSİ	7
A. Ticaret Hukukunun Medenî Hukuk ve Borçlar Hukukuyla İlişkisi	7
B. Ticaret Hukukunun Kamu Hukukuyla İlişkisi.....	8
V. TİCARET HUKUKUNUN KAYNAKLARI.....	9
A. Genel Olarak.....	9
B. Yazılı Kaynaklar	10
1. Kanunlar	10
2. Kanun Dışındaki Düzenlemeler	11
C. Yazılı Olmayan Kaynaklar	12
1. Ticarî Örf ve Adet Hukuku	12
2. Ticarî Teamül	12
D. Yardımcı Kaynaklar	13
VI. TİCARET HUKUKUNUN BAZI KARAKTERİSTİK ÖZELLİKLERİ	13
A. Koruyucu Hükümlerin Medenî Hukuk ve Borçlar Hukukuna Göre Daha Az Olması	14

B. Ticarî Hayatın Hukukî İşlemlerde Belirli Bir Hız Gerektirmesi	14
C. Hukukî İşlemlerde Tacirin Edimlerinin Parasal Nitelikte Bir Karşı Edim Gerektirmesi.....	15
D. Yasal Kapsamın Belirlediği Esaslara Güvenin Korunması	15
Ş2. TİCARÎ İŞLETME	17
I. İŞLETME KAVRAMI.....	17
II. TİCARÎ İŞLETMENİN TANIMI VE ÖZELLİKLERİ.....	18
A. Tanım.....	18
B. Ticarî İşletmenin Özellikleri.....	19
1. Esnaf Faaliyetine Dair Sınırların Aşılması.....	19
a. Koşul.....	19
b. Esnaf ve Tacir Ayrımı	19
i. Esnafın Tanımı.....	19
ii. Tacir ve Esnaf Ayrımına Dair Bakanlar Kurulu Kararnamesi.....	20
2. Gelir Sağlamanın Hedef Tutulması	22
a. Genel Olarak	22
b. Gelir Sağlamanın Bir Şart Değil Hedef Olması Gerektiği	22
c. Hukuka Aykırı Gelirlerin Değerlendirilmesi	23
3. Devamlı (Süreğen) Bir Faaliyet Olması	24
4. Bağımsız Bir Şekilde Yürütülmesi.....	26
5. Özel Hukuk Hükümlerine Tabi Olunması.....	28
6. Piyasa Aktörü Olarak Faaliyet Gösterilmesi	28
7. Serbest Meslek Faaliyeti Şeklinde Yürütülmemesi.....	29
III. TİCARÎ İŞLETMENİN OLUŞUMU VE HUKUKÎ NİTELİĞİ.....	30
A. Ticarî İşletmenin Oluşumu	30
1. Bütünlük İlkesi	30
2. Kişi Unsuru.....	30

3. Malvarlığı Unsuru	30
a. Maddî Unsurlar	30
b. Maddî Olmayan Unsurlar	31
B. Ticarî İşletmenin Hukukî Niteliği.....	31
IV. TİCARÎ İŞLETMEDE MERKEZ VE ŞUBE KAVRAMLARI	32
A. Ticarî İşletmede Merkez Kavramı	32
B. Ticarî İşletmede Şube Kavramı	33
1. Tanım.....	33
2. Şubenin Unsurları.....	34
a. İç İlişkide Tabiiyet.....	34
b. Dış İlişkide Bağımsızlık	35
c. Yer ve Yönetim Açısından Ayrılık.....	36
3. Şubenin Ticarî İşletmeye Ait Yeni Bir Şube Açması.....	37
C. Şube Olmanın Hukukî Sonuçları	37
1. Ticaret Unvanının Kullanımı Açısından	37
2. Temsil Yetkisinin Sınırlandırılabilmesi Açısından	38
3. Ticarî İşletmenin Bütününe Konu Alan İşlemlerde Kapsam Açısından.....	38
4. Sicile Tescil Açısından.....	38
a. Genel Olarak	38
b. Şubenin Tescilinde Yer Alacak Olgular	39
c. Şubenin Ticaret Siciline Tescilinin Hukukî Niteliği.....	39
5. Usul Hukuku Açısından	39
V. TİCARÎ İŞLETMEYİ BİR BÜTÜN OLARAK KONU EDİNER BAZI HUKUKÎ İŞLEMLER.....	40
A. Ticarî İşletmenin Devri.....	40
1. Kavram, Kanunî Düzenleme ve Kaynağı.....	40
a. Kavram.....	40
b. Kanunî Düzenleme ve Kaynağı.....	41

2. Ticarî İşletmenin Devrinde Kapsam.....	42
a. Aktifler.....	42
b. Pasifler.....	42
i. Genel Olarak.....	42
ii. Ticarî İşletmenin Devriyle Dahi Devralana Geçmeyecek Borçlar.....	44
c. Ticaret Unvanı ve İşletme Adının Durumu	45
d. Sadece Aktiflerin ya da Sadece Pasiflerin Devrine Yönelik Sözleşmeler.....	45
3. Ticarî İşletmenin Devri Sözleşmesi	46
4. Ticarî İşletmenin Devrinin Alacaklılara Bildirilmesi ve Duyurulması	47
a. Bildirim ve Duyurunun Şekli.....	47
b. Bildirim ve Duyurunun İçeriği	48
5. Ticarî İşletmenin Devrinin İşletmenin Borçları Açısından Sonicları.....	48
a. TBK Açısından Borcun Nakli ve Ticarî İşletme Hukukuyla İlişkisi.....	48
b. Devir Anına Kadar Doğmuş Borçlar Açısından.....	49
c. Devir Anından Sonraki Borçlar Açısından.....	49
d. İş Sözleşmesinden Doğan Borçlar Açısından İş Kanunu m. 6	50
6. Ticarî İşletmenin Devrinde Rekabet Hukuku Açısından Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	50
7. Ticarî İşletmenin Devrinin Tescilinden Sonraki İşlemler	51
B. Ticarî İşletmenin Rehni	52
1. Taşınır Rehnine İlişkin Genel Hükümler ve 6750 Sayılı Kanun'a Duyulan İhtiyaç	52
2. Rehin Sözleşmesinin Tarafları	54
3. Rehin Hakkının Kurulması.....	56

a. Ticarî İşletmenin Rehni Sözleşmesi	56
i. Sözleşmenin Şekli.....	56
ii. Sözleşmenin İçeriği	57
b. Rehnin Üçüncü Kişiler Açısından Hüküm İfade Etmesi	58
4. Rehnin Kapsamı ve Rehin Konusu Olabilecek Taşınırlar.....	58
a. Rehnin Kapsamı.....	58
b. Rehin Konusu Olabilecek Taşınırlar	58
i. Genel Olarak.....	58
ii. İşletmenin ya da Belirli Bir Varlık Grubunun Tamamı Üzerinde Rehin Kurulması.....	60
iii. Müstakbel Varlık ve Alacaklar.....	60
c. Rehin Konusu Unsurların Değerinin Tespiti	61
d. Rehin Konusu Olamayacak Unsurlar	61
5. Rehinli Taşınır Sicili	61
6. Rehin Sözleşmesi Taraflarının Hakları ve Yükümlülükleri	62
a. Genel Olarak	62
b. Rehin Verenin TİTRK m. 16 Anlamındaki Yükümlülükleri.....	63
c. Borçlunun Temerrüdü Sonrası Alacaklının Hakları	63
7. Ticarî İşletme Rehninin Sona Ermesi.....	65
C. Ticarî İşletmelerin Birleşmesi.....	65
1. Bir Ticarî İşletmenin Bir Başka Ticarî İşletmeyle Birleşmesi.....	65
2. Bir Ticarî İşletmenin Bir Ticaret Şirketiyle Birleşmesi	67
§3. TİCARÎ İŞ KAVRAMI, BİR İŞİN TİCARÎ İŞ SAYILMASININ SONUÇLARI VE TİCARÎ YARGI.....	69
I. TİCARÎ İŞ KAVRAMI.....	69
A. Tanım.....	69

B. TTK'ya Göre Ticarî İşin Tespitinde Kullanılan Ölçütler	70
1. Kanunî Düzenlemelerin Altyapısı	70
2. TTK m. 3'ün Ticarî İşin Belirlenmesindeki Rolü	71
a. Türk Ticaret Kanunu'nda Düzenlenen İşler (Mutlak Ticarî İş).....	71
b. Bir Ticarî İşletmeyi İlgilendiren İşlem ve Fiiller (Nispî Ticarî İş).....	72
i. Genel Olarak.....	72
ii. Bir İşletmeyi İlgilendirmesi Sebebiyle Ticarî İş Sayılan İşlem ve Fiillere Örnekler	73
3. TTK m. 19'un Ticarî İşin Belirlenmesindeki Rolü	74
a. Tacirin Borçları (Ticarî İş Karinesi)	74
i. Karine	74
ii. Birden Fazla İşletmesi Olan Tacirler Açısından Karinenin Geçerliliği	76
iii. Karma Nitelikte İşlemler	76
b. Bir Taraf İçin Ticarî İş Niteliğinde Olan Sözleşmeler ..	77
II. BİR İŞİN TİCARÎ İŞ SAYILMASININ SONUÇLARI	78
A. Ticarî İşlere Ticarî Hükümlerin Uygulanması.....	78
1. Ticarî Hüküm Kavramı	78
2. Ticarî Uyuşmazlıklara Uygulanacak Hükümlerin Sırası.....	79
a. Emredici Hükümler.....	79
b. Sözleşme Hükümleri.....	80
c. Ticarî Hükümler.....	80
d. Ticarî Örf ve Âdet Hukuku ve Ticarî Teamüller	81
i. Ticarî Örf ve Âdet Kavramı.....	81
ii. Ticarî Teamülün Ticarî Uyuşmazlıkların Çözümündeki Rolü	85
e. Genel Hükümler.....	87
B. Ticarî İşlerde Teselsül Karinesinin Geçerli Olması.....	87

1. Genel Kural	87
2. Tüketici İşlemleri ve Kredi Kartlarında Durum	88
C. Ticarî İşlerde Faizin Adi İşlere Göre Farklı Esaslara Tabi Olması	89
1. Faizin Tanımı ve Özellikleri.....	89
2. Faiz Türleri	90
a. Hukukî Temeline Göre Faiz	90
i. Akdî Faiz	90
ii. Kanunî Faiz.....	91
b. Talebine Konu Olduğu Alacağa Göre Faiz	91
i. Anapara Alacağı İçin Faiz (Anapara Faizi)	91
ii. Temerrüt Alacağı İçin Faiz (Temerrüt Faizi)	91
c. Hesap Edilme Şekline Göre Faiz	93
i. Basit (Adi) Faiz.....	93
ii. Mürekkep (Bileşik) Faiz.....	93
3. Ticarî İşlerde Faizin Özellikleri.....	93
a. Önceden Kararlaştırılmamış Olsa Bile İstenebilmesi	93
b. Faizin İşlemeye Başlayacağı Tarih.....	94
c. Ticarî İşlerde Faiz Oranları.....	95
i. Anapara Faizi Açısından.....	95
ii. Temerrüt Faizi Açısından	97
iii. Yabancı Para Borçları Açısından	98
d. Bileşik Faizin Bazı Hallerde Mümkün Olması.....	98
e. Faizin Anaparayı Geçmesi.....	100
D. TTK m. 1530 Bağlamında En Yüksek Haddi Aşan Hukukî İşlemlerin Akıbeti.....	100
E. Ticarî İşlerde Zamanaşımının Adi İşlere Göre Farklı Esaslara Tabi Olması	102
III. TİCARÎ YARGI.....	103

A. Kanunî Düzenleme	103
B. Ticarî Davaların Türleri.....	104
1. Mutlak Ticarî Davalar	104
a. Genel Olarak	104
b. Kategorik Olarak Ticarî Dava Sayılan Uyuşmazlıklar	105
i. TTK’da Yer Alan Hususlardan Doğan Davalar	105
ii. Özel Kanunlarda Ticarî Dava Olduğu Gösterilen Ticarî Davalar	106
iii. Sigorta ve Taşıma Hukukuna İlişkin Bazı Uyuşmazlıklar Açısından Özel Durum.....	107
c. Rehin Karşılığında Ödünç Verme İşi ile Uğraşanlar Hakkındaki TMK m. 962 ilâ m. 969 Hükümlerinden Doğan Ticarî Davalar.....	108
d. TBK’da Yer Alan Mutlak Ticarî Davalar.....	108
i. Malvarlığının veya İşletmenin Devralınması ile İşletmelerin Birleşmesi ve Şekil Değiştirmesi Hakkındaki TBK m. 202 ve m. 203 Hükümlerinden Doğan Davalar	108
ii. Rekabet Yasağına İlişkin TBK m. 444 ve m. 447 Hükümlerinden Doğan Davalar	109
iii. Yayımlı Sözleşmesine Dair TBK m. 487 ilâ m. 501 Hükümlerinden Doğan Davalar	109
iv. Kredi Mektubu ve Kredi Emrini Düzenleyen TBK m. 515 ilâ m. 519 Hükümlerinden Doğan Davalar	109
v. Komisyon Sözleşmesine İlişkin TBK m. 532 ilâ m. 545 Hükümlerinden Doğan Davalar	110
vi. Tacir Yardımcıları ile İlgili Hususlardan Doğan Davalar.....	110
e. Fikrî Mülkiyet Hukukuna Dair Mevzuattan Kaynaklanan Davalar.....	110

f. Ticarete Özgü Yerlere İlişkin Hükümlerden Doğan Davalar.....	111
g. Finansal Kuruluşlarla İlgili Bazı Davalar	111
2. Nispî Ticarî Davalar	111
3. Bir Ticari İşletmeyi İlgilendiren Bazı Sözleşmelerden Kaynaklanabilecek Uyuşmazlıklara Dair Davalar	114
C. Ticarî Davalarda Görev	115
D. Ticarî Davalarda Muhakeme Usulü ve Bazı Deliller	116
1. Muhakeme Usulü	116
2. Ticarî Davalarda Bazı Özel Deliller ve İspat	116
E. Ticarî Davalarda Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları	117
1. Arbuluculuk	117
2. Tahkim.....	119
F. Ticarî Nitelikteki Çekişmesiz Yargı İşleri	119
§4. TACİR SIFATI VE TACİR OLMANIN HÜKÜM VE SONUÇLARI.....	121
I. TACİRİN TİCARET HUKUKUNDAKİ YERİ VE ÖNEMİ.....	121
II. TACİR SIFATI.....	122
A. Gerçek Kişilerde Tacir Olmanın Koşulları.....	122
1. Kanunî Düzenleme ve Tacirin Tanımı	122
2. Bir Ticarî İşletmenin Varlığı	123
3. Ticarî İşletmenin İşletilmesi	125
4. Ticarî İşletmenin Kişinin Kendi Adına İşletilmesi.....	127
5. Küçük ve Kısıtlılar ile Ticaretle Uğraşmaktan Men Edilmiş Kişilerin Durumu.....	130
a. Küçük ve Kısıtlılar.....	130
b. Ticaretle Uğraşmaktan Menedilmiş ya da Ticaretle Uğraşması Ruhsata Bağlı Kişiler.....	130
B. Tüzel Kişi Tacirler	132
1. Ticaret Şirketleri.....	132

2. Amacına Varmak İçin Ticarî İşletme İşleten Dernek ve Vakıflar.....	132
a. Dernekler Açısından Değerlendirme	132
b. Vakıflar Açısından Değerlendirme.....	133
3. Devlet ve Diğer Kamu Tüzel Kişileri Tarafından Kurulan Kurum ve Kuruluşlar.....	133
C. Gerçek ve Tüzel Kişilerde Tacir Sıfatının Kaybı	135
1. Gerçek Kişilerde.....	135
a. Koşullar.....	135
b. Ticareti Terk ve Sonuçları	136
2. Tüzel Kişilerde	137
D. Kişiliği ve Taraf Ehliyeti Olmayan Tacirler.....	138
1. Donatma İştiraki	138
2. Hâkim Teşebbüs	138
3. Bazı Dernek ve Vakıfların Ticarî İşletmeleri	139
4. Devlet, İl Özel İdaresi, Belediye ve Köy ile Diğer Kamu Tüzel Kişilerinin İşlettiği İşletmeler	139
III. TACİR OLMANIN HÜKÜM VE SONUÇLARI.....	140
A. Bir Ticaret Unvanı Seçme ve Bu Unvanı Kullanma	140
B. Ticaret Sicili ve Odalara Kaydolma.....	141
1. Ticaret Siciline Kaydolma.....	141
2. Odalara Kaydolma.....	143
C. Basiretli Bir İş Adamı Gibi Hareket Etme.....	143
D. Ticarî Defter Tutma.....	148
E. Ticarî İş Karinesine Tabi Olma.....	150
F. Ticarî Örf ve Âdet Hukuku Kurallarına Tabi Olma.....	150
G. Ücret ile İlgili Sonuçlar	151
1. Önceden Kararlaştırılmamış Olsa Dahi Ücret ve Faiz İsteyebilme	151

2. Aşırı Olduğundan Bahisle Ücret ve Cezanın İndirilmesini İsteyememe.....	154
H. Fatura ile İlgili Sonuçlar.....	157
1. Fatura Verme Zorunluluğu.....	157
2. Fatura ve Teyit Mektubuna Sekiz Gün İçinde İtiraz Etme Zorunluluğu.....	160
a. Faturaya İtiraz.....	160
b. Teyit Mektubuna İtiraz.....	162
I. İflâsa Tabi Olma.....	163
1. Tacirler Açısından.....	163
2. Tacir Sayılanlar ve Tacir Gibi Sorumlu Olanlar Açısından.....	164
3. Tacir Olmadığı Halde İflâsa Tabi Olanlar.....	164
J. Her İki Tarafın da Tacir Olmasına Bağlanmış Özel Sonuçlar.....	166
1. Usul Hukuku Açısından Sahip Olunan İmkân (HMK m. 17).....	166
2. Tacirler Arası İhtar ve İhbarlarda Özel Şekillere Tabi Olma.....	166
3. Hapis Hakkını Kullanmada Kolaylıktan Yararlanma.....	167
4. Ticarî Satış ve Mal Değişiminde Özel Kurallara Tabi Olma.....	168
a. TTK m. 23 Hükmünün Değerlendirilmesi.....	168
b. TTK m. 1530 Hükmünün Değerlendirilmesi.....	170
5. Ticarî Defterlerin Sahibi Lehine Delil Olabilmesi.....	173
K. Tacir Çeki Kullanma Zorunluluğu.....	173
L. Bazı Sermaye Şirketleri Açısından İnternet Sitesi Açma Zorunluluğu.....	174
M. Esnafın da Yararlanabileceği Tacirlere Özgü Hukukî İmkânlar.....	174

§5. TİCARİ DEFTERLER	177
I. TİCARİ DEFTER KAVRAMI VE TİCARİ DEFTERLERİN YARARLARI	177
II. DEFTER TUTMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNE İLİŞKİN TEMEL İLKELER	179
A. Şekli Gereklilikler Açısından	179
1. Kanun Hükümlerine Göre Tutulması Mecburî Defterlerin Tutulması.....	179
2. Ticarî Defterlerin Açılış ve Kapanış Onaylarının Yapılması	179
a. Açılış Onayı Yapılacak Defterler ve Onay Zamanı.....	179
b. Açılış Onayının Şekli.....	180
c. Kapanış Onayının Zamanı ve Şekli	181
B. Uygulanacak Mevzuat ve Kurallar Açısından	182
1. TTK ve Vergi Mevzuatına Uyulması	182
2. TMS'nin Ticarî Defterlere Dair İlkelerine Uyulması.....	182
C. Maddî Gereklilikler Açısından	183
1. Ticarî İşletmenin Gerçek Durumunu Yansıtması.....	183
2. Dayanak Belgelerin Saklanması.....	184
III. TUTULACAK TİCARİ DEFTERLER	185
A. İşletmenin Muhasebesiyle İlgili Olanlar.....	185
1. Genel Olarak.....	185
2. Yevmiye Defteri	185
3. Defteri Kebir.....	185
4. Envanter Defteri	186
B. İşletmenin Muhasebesiyle İlgili Olmayanlar	186
1. Genel Olarak.....	186
2. Pay Defteri.....	187
3. Yönetim Kurulu Karar Defteri	188
4. Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri.....	190

C. Vergi Mevzuatınca Tutulması Zorunlu Kılınanlar	190
III. TİCARİ DEFTER VE BELGELERİ TUTMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE BU YÜKÜMLÜLÜĞÜN İHLALİNİN SONUÇLARI.....	191
A. Ticarî Defter Tutma Yükümlülüğü Altında Olanlar.....	191
1. Tacir Olanlar.....	191
2. Tacir Olmayan Bazı Kişiler.....	193
3. Mirasçılık, Ticareti Terk ve Mirasın Resmî Tasfiyesi Halinde	193
4. Adi Şirkette Durum	193
5. Defter Tutma Yetki ve Görevinin Delegasyonu.....	194
6. Defter Tutma Yükümlülüğünün Başlangıcı ve Sonu	195
a. Yükümlülüğün Başlangıcı	195
b. Yükümlülüğün Sonu.....	195
B. Ticarî Defter Tutulmasında Usul	196
1. Fizikî Ortamda.....	196
a. Açılış ve Kapanış Onayları	196
b. Şekli Gereklilikler.....	197
2. Elektronik Ortamda	199
a. Genel Olarak	199
b. Uygulama Zorunluluğu.....	200
C. Defter Tutma Yükümlülüğü Bağlamında Muhafaza Edilecek Belgeler	200
1. Saklanacak Belgeler	200
2. Saklama Süresi	202
3. Ticarî Defterlerin Ziyayı	202
D. Envanter ve Finansal Tablolar	204
1. Envanter.....	204
2. Finansal Tablolar	206
a. Düzenleme Yükümlülüğü	206

b. Bazı Temel İlkeler	206
i. Tamlık ve Mahsup Yasağı	206
ii. Aktifleştirme Yasağı	207
E. Ticarî Defter Tutma Yükümlülüğüne Aykırılığın Yaptırımları	208
IV. TİCARİ DEFTERLERİN HUKUKÎ UYUŞMAZLIKLARDAKİ ROLÜ	209
A. Ticarî Defterlerin İspat Gücü.....	209
1. Ticarî Defterlerin Sahibi Lehine Delil Olması	209
2. Ticarî Defterlerin Sahibi Aleyhine Delil Olması.....	210
B. Ticarî Defterlerde İbraz, Suret Alınması ve Defterlerin Teslimi.....	212
1. İbraz.....	212
a. Fizikî Olarak Saklanan Belgelerde İbraz	212
b. Görüntü ve Veri Taşıyıcılara Aktarılmış Belgelerin İbrazı	212
2. Suret Alınması	212
3. Teslim	212
§6. TİCARET SİCİLİ	213
I. KAVRAM	213
II. TİCARET SİCİLİ TEŞKİLATI.....	214
A. Ticaret Sicilinin Kuruluşu ve Kapatılması	214
1. Sicil Müdürlüğünün Kuruluşu	214
2. Sicil Müdürlüğünün Kapatılışı	215
B. Ticaret Sicilinin Yönetimi	215
1. Genel Olarak.....	215
2. Ticaret Sicili Müdürü	216
a. Atanması ve Görevden Alınması	216
b. Kamu Personeli Niteliğinde Olmamaları	216
c. Görev Alanlarının Münhasırlığı.....	217

d. İnceleme Görevi	217
i. Tescil İçin Aranılan Kanunî Şartlar	217
ii. Eksikliklerin Tamamlanması	219
3. TB'nin Denetim Yetkisi	220
C. Elektronik Ticaret Sicili	220
III. TİCARET SİCİLİ İŞLEMLERİ	221
A. Genel Olarak	221
B. Tescil	221
1. Kural	221
a. İstem Üzerine	221
b. İstemde Bulunmaya Yetkili Kişiler	222
i. Başvuracak Kişi	222
ii. Başvuru Sırasında Gerçeğe Aykırı Beyan	222
c. Tescil İsteminin Şekli	223
d. Tescil İsteminin Süresi	223
2. Re'sen Tescil	224
3. Yetkili Bir Makamın Bildirimi Üzerine Tescil	224
4. Geçici Tescil	225
5. Tescile Davet ve Davete Uymamanın Cezası	225
6. Üçüncü Kişilerin Görüşleri	226
C. Tadil	226
D. Terkin	227
E. Sicil İşlemlerine İtiraz	227
IV. TİCARET SİCİLİNİN ALENİYETİ	227
A. İnceleme Hakkı	227
B. Onaylı Belge ya da Örnek Verilmesi	228
V. TİCARET SİCİLİ KAYITLARININ ETKİSİ	229
A. Sicil Kayıtlarının Etkili Olmaya Başladığı An ve Sürelerin Başlangıcı	229

B. Üçüncü Kişilerin İyiniyeti Açısından	230
1. Müsbet (Olumlu) Etki	230
2. Menfi (Olumsuz) Etki	230
C. Bir Hakkın ya da Hukukî İlişkinin Doğumu Açısından	231
1. Kurucu Etki	231
2. Açıklayıcı Etki.....	232
VI. MÜSECCEL HUSUSLARIN İLANI VE GÖRÜNÜŞE GÜVEN	232
A. Müseccel Hususların İlanı ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi (TTSG)	232
B. Sicile İtimat ve Görünüşe Güven Prensibi.....	233
VII. TİCARET SİCİLİ KAYITLARINDAN DOĞAN SORUMLULUK	235
§7. TİCARET UNVANI, İŞLETME ADI, MARKA.....	237
I. TİCARET UNVANI.....	237
A. Kavram	237
B. Ticaret Unvanının Fonksiyonu	238
C. Gerçek ve Tüzel Kişi Tacirlerde Ticaret Unvanının Tekliği ..	238
1. Gerçek Kişi Tacirlerde	238
2. Tüzel Kişilerde	240
D. Ticaret Unvanının Yapısı ve Şekli.....	240
1. Ticaret Unvanının Yapısı	240
a. Ticaret Unvanının Çekirdeği	240
b. Ticaret Unvanına Yapılabilecek Ekler	241
c. Ticaret Unvanının Devamlılığı	242
2. Ticaret Unvanının Şekli.....	243
a. Genel Olarak	243
b. Gerçek Kişilerin Ticaret Unvanı.....	244
c. Tüzel Kişilerin Ticaret Unvanı	244
i. Ticaret Şirketlerinde	244

ii. Ticarî İşletme İşleten Dernek ve Vakıflarda.....	245
d. Donatma İştirakinin Ticaret Unvanı	245
E. Ticaret Unvanının Kullanılması ve Tescili	246
1. Ticaret Unvanının Kullanılması Zorunluluğu	246
2. Ticaret Unvanının Kullanılması Biçimi	246
3. Ticaret Unvanının Tescili	248
a. Genel Olarak	248
b. İmza Yetkililerinin Tescili.....	248
c. Şubelerin ve Bunların Kullanacağı Ticaret Unvanlarının Tescili.....	249
4. Ticaret Unvanını Kullanamayacaklar.....	250
5. Ticaret Unvanının Devredilebilme Şartları	250
6. Ticaret Unvanının Sicilden Silinmesi.....	251
F. Ticaret Unvanının Korunması.....	252
1. Unvan Sahibinin Münhasır Hakkı.....	252
2. Ticaret Unvanına Tecavüz Edilen Kimsenin Hakları.....	253
3. Ticaret Unvanı ile İlgili Bildirim ve Yaptırımlar	254
a. Yetkili Makamların Bildirimi	254
b. Yaptırımlar.....	254
i. İdarî.....	254
ii. Cezaî.....	254
II. İŞLETME ADI	255
III. MARKA	257
A. Marka Kavramı.....	257
1. Genel Olarak.....	257
2. İşaret	258
3. Ayırt Edicilik.....	260
4. Ayırt Ediciliğin Konusu	261
5. Markanın İşlevleri	261

a. Ayırt Etme İşlevi.....	261
b. Tanıtım (Reklam) İşlevi.....	261
c. Garanti İşlevi.....	262
d. Kaynak Gösterme İşlevi	262
B. Markanın Bazı Türleri	262
C. Marka Olabilecek Bazı İşaretler	264
1. Sözcükler	264
2. Şekiller.....	265
3. Renkler	266
4. Harfler	266
5. Sayılar.....	266
6. Geleneksel Olmayan Bazı İşaretler (Ses ve Koku)	266
D. Marka Olamayacak İşaretler.....	267
1. Mutlak Ret Nedenleri	267
2. Nispî Ret Nedenleri	273
E. Marka Tescil Prosedürü	278
1. Hukukî Korumanın Konusu	278
2. Marka Başvurusunda Sunulacak Belgeler, Başvurunun Sınıflandırılması ve Bölünmesi	278
3. Marka Başvurusunda Şeklî İnceleme	279
4. Marka Başvurusunun Rüçhan Hakkı Açısından İncelenmesi.....	280
5. Mutlak Ret Nedenleri Açısından İnceleme	281
6. Üçüncü Kişilerin Görüşleri	281
7. Marka Bülteninde Yayına İtiraz ve İtirazın İncelenmesi ...	282
a. İtiraz	282
b. İtirazın İncelenmesi	283
8. Markanın Tescili.....	284
a. Tescile Dair İşlemlerin Tamamlanmış Olması Şartı....	284

b. Marka Sicilinin Aleniyeti	284
9. Tescilli Markanın Koruma Süresi ve Yenileme	284
10. TÜRKPATENT Kararlarına İtiraz ve İtirazın İncelenmesi.....	285
a. İtiraz.....	285
b. Kararlara İtirazın İncelenmesi	285
c. YİDK Kararlarının İptali Davası	286
F. Marka Sahibinin Markadan Doğan Hakkı ve Bu Hakkın Sınırları.....	287
1. Markanın Sahibinin Tekliği İlkesi ve Markayı Münhasıran Kullanma Hakkı	287
2. Marka Sahibinin Haklarının Doğduğu An	289
3. Marka Sahibinin Haklarının Üçüncü Kişilerin Davranışları Açısından Sınırı.....	289
4. Markanın Başvuru Eserlerinde Yer Alması	291
5. Markanın Kullanılması Yükümlülüğü ve Kullanma Sayılan Haller.....	291
G. Marka Hakkına Tecavüz ve Marka Hakkının Korunması.....	292
1. Marka Hakkına Tecavüz Sayılan Fiiller.....	292
2. Hukukî Sorumluluk	294
3. Marka Hakkına Tecavüzde Cezaî Hükümler	295
H. Markanın Hükümsüzlüğü ve İptali.....	296
1. Markanın Hükümsüzlüğü	296
a. Markanın Hükümsüzlüğü Halleri	296
b. Sessiz Kalma Yoluyla Hak Kaybı	296
c. Hükümsüzlük Kararının Etkisi	297
2. Markanın İptali	297
a. Markanın İptal Edilebileceği Haller	297
b. Marka İptal Talebi	299
c. İptal Kararının Etkisi	299

I. Marka Hakkının Hükümsüzlük ve İptal Dışında Sona Ermesi ve Sonuçları.....	300
§8. TACİR YARDIMCILARI.....	301
I. BAĞIMLI TACİR YARDIMCILARI.....	301
A. Ticarî Temsilci.....	301
1. Kavram	301
2. Nitelikleri.....	302
3. Yetki Verilmesi	303
a. Atama.....	303
b. Ticaret Siciline Tescil.....	304
4. Temsil Yetkisinin Kapsamı	305
a. Genel Olarak ve Kanunî Düzenleme	305
b. Ticarî Temsilcinin Yapabileceği İşler	305
c. Ticarî Temsilcinin Yapamayacağı İşler.....	307
5. Ticarî Temsilcinin Yetkilerinin Sınırlandırılması	308
a. İç İlişkide (Yönetim).....	308
b. Dış İlişkide (Temsil).....	309
6. Temsil Yetkisinin Sona Ermesi	310
a. Temsil Yetkisini Sona Erdiren Haller.....	310
b. Tescil Zorunluluğu	311
B. Ticarî Vekil.....	312
1. Tanım.....	312
2. Yetki Verilmesi	312
a. Yetki Verebilecek Kişiler	312
b. Ticarî Temsilci Olabilecek Kişiler	313
c. Yetkilendirme Biçimi	313
3. Temsil Yetkisinin Kapsam ve Sınırları	314
a. Temsil Yetkisinin Kapsamı	314
b. Temsil Yetkisinin Sınırları	316

4. Temsil Yetkisinin Sona Ermesi	317
C. Pazarlamacı	317
1. Tanım	317
2. Pazarlamacılık Sözleşmesinin İçeriği	319
3. Pazarlamacının Hakları ve Yükümlülükleri	320
a. Pazarlamacının Hakları	320
i. Ücret Hakkı	320
ii. Komisyon Hakkı	320
iii. Ücret Hakkının Güvence Altına Alınması	321
iv. Masraflara Katılmayı Talep Hakkı	321
v. Hapis Hakkı	322
vi. Belirli Bir Alanda Tekel Hakkı	322
b. Pazarlamacının Yükümlülükleri	323
i. Müşterileri Ziyaret Yükümlülüğü	323
ii. Kendisi ve Başkası Hesabına İşlem Yapma Yasağı	323
iii. İşlem Koşullarına Uyma Yükümlülüğü	323
iv. Bilgi Verme Yükümlülüğü	323
4. Pazarlamacılık Sözleşmesinin Sona Ermesi	324
a. Fesih	324
b. Sona Ermeden Sonra Tamamlanan İşler	324
c. Pazarlamacının Belgeleri İade Yükümlülüğü	324
D. Diğer Bağımlı Tacir Yardımcıları	324
II. BAĞIMSIZ TACİR YARDIMCILARI	325
A. Acente	325
1. Tanım ve Kavram	325
2. Acentenin Hakları, Borçları ve Yetkileri	327
a. Acentenin Hakları	327
i. İnhisar Hakkı	327

ii. Ücret Hakkı.....	328
aa. Acentenin Ücretine Hak Kazandıran İşlemler ...	328
bb. Acentenin Ücrete Hak Kazandığı An	329
cc. Acentenin Ücret Miktarı	330
dd. Acentenin Ücretinin Ödenme Zamanı.....	330
iii. Olağanüstü Giderler ile Avans ve Faizi Talep Etme	330
iv. Hapis Hakkı	331
v. Denkleştirme İsteminde Bulunma Hakkı.....	331
aa. Şartları	331
bb. Belirlenmesi	332
cc. Düşmesi	333
dd. İstemden Vazgeçilmesi ve İleri Sürülmesi	333
b. Acentenin Borçları.....	333
i. Müvekkilinin İşlerini Görme ve Özen Borcu	333
ii. Müvekkili Bilgilendirme Yükümlülüğü	334
iii. Acele İşlerde Talimat Almaksızın Hareket Etme ...	334
iv. Müvekkil Hesabına Teslim Alınan Eşyalarla İlgili Borçlar	334
v. Müvekkile Ait Parayı Ödeme	335
c. Acentenin Yetkileri.....	335
i. Hakkı Koruyan Beyanları Yapabilme ve Bunları Kabul Etme	335
ii. Mahkemelerde Temsil	335
iii. Özel ve Yazılı Yetki Gerektiren Bazı İşler.....	336
3. Müvekkilin Borçları	336
4. Rekabet Yasağı Anlaşması.....	337
5. Acentelik Sözleşmesinin Sona Ermesi	338
B. Simsar	339

1. Tanım ve Uygulanacak Hükümler	339
2. Simsarlık Sözleşmesi.....	340
3. Simsarlık Ücreti.....	340
a. Ücretin Hak Edilme Şartı.....	340
b. Ücretin Belirlenmesi ve İndirilmesi	341
c. Ücret Hakkının Düşmesi.....	341
4. Simsarlık Sözleşmesinin Sona Ermesi	341
C. Komisyoncu	342
1. Komisyonculuk Sözleşmesinin Tanımı ve Kavram	342
2. Komisyoncunun Hakları ve Borçları.....	344
a. Komisyoncunun Hakları	344
i. Avans ve Giderleri Talep.....	344
ii. Komisyon Ücreti.....	344
aa. Hak Kazanma Şartı	344
bb. Hakkın Düşmesi	345
cc. Komisyoncunun Garantisi Durumunda.....	345
iii. Hapis Hakkı.....	345
iv. Vekâlet Veren Teslim Almadığı Malı Sattırma... 345	
v. Belirli Koşullarda Kendiyle İşlem Yapma.....	346
aa. Koşullar	346
bb. İşlemi Kendisiyle Yapma Hakkının Düşmesi ...	347
b. Komisyoncunun Borçları.....	347
i. Bilgilendirme ve Sigortalama Borcu	347
ii. Ayıplı ve Kısa Sürede Bozulabilecek Mallar İçin Tebdir Alma Borcu	348
iii. Vekalet Veren Belirlediği Bedel Altında Mal Satmama Borcu.....	349
iv. Bir Teamülün Varlığı Dışında Veresiye Mal Satmama Borcu.....	349

3. Komisyonculuk Sözleşmesinin Sona Ermesi	349
D. Taşıma İşleri Komisyoncusu	350
1. Taşıma Komisyonculuğu Sözleşmesinin Tanımı	350
2. Taşıma İşleri Komisyoncusunun Hakları ve Borçları	350
a. Taşıma İşleri Komisyoncusunun Hakları	350
i. Komisyon Ücreti Hakkı	350
ii. Hapis Hakkı	350
b. Taşıma İşleri Komisyoncusunun Eşyayı Taşıtma Borcu	351
§9. HAKSIZ REKABET	353
I. HAKSIZ REKABETE İLİŞKİN TTK HÜKÜMLERİNİN AMACI VE İLKE	353
A. Amaç	353
B. İlke	354
II. TTK'DA DÜZENLENEN HAKSIZ REKABET HALLERİ (TTK m. 55)	356
A. Dürüstlük Kuralına Aykırı Reklamlar ve Satış Yöntemleri ...	356
B. Sözleşmeyi İhlale veya Sona Erdirmeye Yönelmek	365
C. Başkalarının İş Ürünlerinden Yetkisiz Yararlanmak	366
D. Üretim ve İş Sırlarını Hukuka Aykırı Olarak İfşa Etmek	367
E. İş Şartlarına Uymamak	367
F. Dürüstlük Kuralına Aykırı İşlem Şartları Kullanmak	368
III. HAKSIZ REKABETTE HUKUKÎ SORUMLULUK	369
A. Açılabilir Davalar	369
B. İstihdam Edenin Sorumluluğu	371
C. Basın, Yayın, İletişim ve Bilişim Kuruluşlarının Sorumluluğu	372
D. Hükmün İlânı	373
E. İhtiyatî Tedbirler	373
F. Zamanaşımı	373

IV. HAKSIZ REKABETTE CEZAÎ SORUMLULUK	374
A. Cezayı Gerektiren Fiiller	374
B. Tüzel Kişiler Adına Hareket Edenlerin Cezaî Sorumluluğu ..	374
§10. CARİ HESAP	375
I. CARİ HESAP SÖZLEŞMESİ	375
A. Tanımı ve Şekli.....	375
B. Cari Hesap Sözleşmesinin Özellikleri	376
II. CARİ HESAP SÖZLEŞMESİNİN HÜKÜMLERİ.....	377
A. Genel Hükümler	377
1. Dava ve Savunma Haklarının Devam Etmesi	377
2. Cari Hesaba Geçirilen Alacakların Yenilenmemesi.....	377
3. Ticarî Senetlerin Tahsili	378
4. Hesap Bakiyesi	378
a. İlke	378
b. Bakiyenin Belirlenmesi	378
c. Bakiyenin Hacı.....	379
d. Adi ve Bileşik Faiz	379
B. Özel Hükümler.....	380
III. CARİ HESAP SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ.....	381
IV. CARİ HESAPTA ZAMANAŞIMI	381
KAYNAKÇA	383
KAVRAM DİZİNİ	409

KISALTMALAR

BanK	: 5411 sayılı Bankacılık Kanunu
Bkz.	: Bakınız
c.	: Cilt
c.	: Cümle
CD.	: Ceza Dairesi
ÇK	: 5941 sayılı Çek Kanunu
DK	: 5253 sayılı Dernekler Kanunu
dn.	: Dipnot
E.	: Esas
E.T.	: Erişim tarihi
EDGT	: Elektronik Defter Genel Tebliği
Erw.	: Erwägung (Yüksek mahkemenin karar gerekçeleri yerine kullanılmıştır)
eTTK	: 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu
f.	: Fıkra
FK	: 3095 sayılı Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizi Hakkında Kanun
GVK	: 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu
HD.	: Hukuk Dairesi
HGB	: Alman Ticaret Kanunu, Handelsgesetzbuch
HMK	: 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HRegV	: İsviçre Ticaret Sicili Tüzüğü, Handelsregisterverordnung
HSK	: Hâkimler ve Savcılar Kurulu

İDT	: İktisadî Devlet Teşekkülleri
İİK	: 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu
İK	: 4857 sayılı İş Kanunu
İnc.	: İnceleyiniz
K.	: Karar
Karş.	: Karşılaştırınız
KGK	: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
KİBB.	: Kazancı İctihat Bilgi Bankası, www.kazanci.com.tr
KİK	: Kamu İktisadî Kuruluşları
KİT	: Kamu İktisadî Teşebbüsleri
KOBİ	: Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler
KoopK	: 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu
m.	: Madde
MERSİS	: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi
Mük.	: Mükerrer
OR	: İsviçre Borçlar Kanunu, Obligationenrecht
Örn.	: Örneğin
par.	: Paragraf
RKHK	: 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun
RTSY	: Rehinli Taşınır Sicili Yönetmeliği
s.	: Sayfa
SerPK	: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
SMK	: 6769 sayılı Sinaî Mülkiyet Kanunu
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
T.	: Tarih
TB	: Ticaret Bakanlığı
TBK	: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu

TCK	: 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TDİT	: Ticarî Defterlere İlişkin Tebliğ
TİRK	: 1447 Ticarî İşletmenin Rehni Kanunu
TKHK	: 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun
TMK	: 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu
TMS	: Türkiye Muhasebe Standartları
TMSF	: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TOBB	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TOBBK	: 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu
TSMT	: Ticaret Sicili Müdürlükleri Hakkında Tebliğ
TSY	: Ticaret Sicili Yönetmeliği
TTK	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
TTSG	: Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi
TTSG	: Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi
TTSGY	: Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi Yönetmeliği
TUHT	: Ticaret Unvanları Hakkında Tebliğ
TÜRKPATENT	: Türk Patent ve Marka Kurumu
Vd.	: Ve devamı
VUK	: 213 sayılı Vergi Usul Kanunu
Y.	: Yargıtay
YHGK	: Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
YİBGK	: Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu
YİDK	: Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı bünyesinde yer alan Kurul
yy.	: Yüzyıl

